

Buestikka

MELDINGSBLAD FOR NORGES BUESKYTTERFORBUND

11. årg.

Nr. 1.

Jan. 1985.

Fra v. : Thor W. Skille, Vigdis T. Dybos og Marianne Enoksen.

Bak: Jan-Erik Ellingsen.

Thor W. Skille vant Norges Cup herrer jr. Vigdis vant Norges Cup damer senior. Marianne vant Norges Cup damer jr.

OPPLYSNINGER FRA N.B.F.

I fra neste nummer av Buestikka vil det være Morten B. Wilmann som er den ansvarlige redaktør. Jeg vil med dette takke for meg og ønske Morten lykke til. En ting håper jeg, og det er at det vil bli flere som sender stoff til stikka. Heretter sendes alt stoff til Forbundets adresse.

Med hilsen
Jan Erik Ellingsen.

Opplysning fra UK

I anledning av sesongslutt og opprettelse av «Prosjekt - 88», har U.K. hatt til oppgave å plukke ut en ny gruppe skyttere.

Det var tidlig klart at bare fire eller fem ville få plass i denne «stallen» som skal være vårt ansikt utad i de nærmeste årene.

U.K., i samarbeid med rikstrener og forbundsstyre, valgte å innkalle ti skyttere til et forberedende møte. Her ble

krav og muligheter lagt fram, og skytterne selv fikk komme med synspunkter og ønsker for framtiden.

Etter møtet var det klart at sju av de innkalte var villige til å satse etter de opptrukne linjer.

Blant disse sju var så U.K. nødt til å gjøre et valg, og følgende fire ble valgt: Jan R. Skyttesæter - Dag Kjetil Paulsen Henrik Stabell - Tor W. Skille.

Det betyr at det fremdeles **kan være** en plass disponibel om en skytter skulle vise usedvanlig stor framgang i kommende sesong.

Til idrettsforbundets opplegg «Prosjekt - 88» har vi valgt å rangere på følgende måte:

1. Jan R. Skyttesæter
2. Dag Kjetil Paulsen.

U.K. har lagt resultatene for -84 sesongen til grunn, men vi har også sett det som viktig at de uttatte skytterne har utviklingsmuligheter fram mot idrettens neste hovedmål - OL 1988.

U.K.

3 NYE NORSKE REKORDER.

Årets innendørs sesong har hittil gitt 3 nye rekorder. Henrik Stabell har satt nye juniorrekorder, både på 25 m. og 18 m. med henholdsvis 568 p. og 567 p.

Dag Kjetil Paulsen deltok i sitt første stevne som senior 5.1.-85 og satte ny norsk seniorrekord med 574 p. på 25 m. Han fulgte opp med 568 p. på 18 m. og sammenlagt 1142 p.

Vi gratulerer begge to!

NORGES-CUP 1985

Følgende stevner teller med:

Sone A:

- 6.7. Tromsø BL
- 4.8. Harstad BS *
- 24.8. Salangen

Sone B:

- 1.6. Bodø BF
- 29.6. Bodø BF *

Sone C:

- 16.6. Sverresborg BS
- 4.8. Sverresborg BS

Sone D:

- 9.6. Loen IL
- 7.7. Førde BS *
- 13.7. Eid IL *

Sone E:

- 25.5. Kvinnherad BS
- 8.6. Bergen BS *
- 17.8. Kvinnherad BS *

Sone F:

- 23.6. Ålgård BK *
- 3.8. Bryne BK
- 24.8. Stavanger BS

Sone G:

- 29.6. Moss BS *
- 28.7. Ramnes IF *
- 18.8. Sp. kl. Vidar *

+ NM 10.8. i Trondheim (Sverresborg BS)

Førøvrig:

a) Det er Norges-cup i følgende klasser: Damer, damer jr., herrer og herrer jr.

b) For å delta i Norges-cup må man star-

te i minst 5 av de utpekte stevnene.

c) Poengberegning:

De 15 beste plasseringene i hvert stevne (uavhengig av klasseinndeling A, B, C) gir følgende poeng: 25-20-15-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1

De 5 beste plasseringer teller med.

d) Ved poenglikhet avgjør plasseringen i NM.

Er kretsstaller veien å gå?

Av Håkon Hasselgård.

De siste årene har noen av landets kretser opprettet kretsstaller i et forsøk på å få fram bedre skyttere.

Hvordan har så dette tiltaket virket, og hvilke erfaringer har man høstet?

Etter de opplysninger jeg har fått er erfaringene noe blandet i de forskjellige

kretsene, men det synes å herske enighet om tiltakets egenverdi. Det ville derfor være fint om de erfaringene som er høstet kunne komme fram i Buestikka, slik at flest mulig kunne få del i de. På den måten kan kretsene gi hverandre verdifulle impulser, og kanskje være til

hjelp for andre som vil starte opp med lignende tiltak.

Jeg vil derfor starte med å gi leserne del i de erfaringer vi hittil har høstet i Vestfold.

Det var kretsens årsmøte som i februar 83 besluttet at en kretsstall skulle startes. Styret hadde da i en tid drøftet tanken og forespurt blant kretsens trenere om kandidater til trenerjobben og fått positivt svar fra 3, Irene Karlsen, Pål Huseby og undertegnede.

Neste steg var å sammenkalle et allemannsmøte i kretsen slik at flest mulig kunne få uttale seg, og lagt fram synspunkter på hvordan opplegget burde være. Ut fra dette møtet utarbeidet trenertrioen et opplegg som styret godkjente, og klubbene ble bedt om å sende inn forslag på aktuelle skyttere til stallen. Det ble nå arbeidet ganske intenst, og kort tid etterpå kunne UK (styret + TRENERTRIO) ta ut det endelige teamet som ble på 12 skyttere.

Så den 2. april, 2 mnd. etter beslutningen var tatt, ble den første samlingen holt.

Det ble et meget positivt møte hvor hovedvekten lå på å bli kjent og utvikle en åpen og positiv atmosfære. Vi ville gjerne at alle skulle komme med ideer og erfaringer, da forsamlingen utgjorde et formidabelt erfaringsmateriale. Trenertrioen redegjorde for sitt opplegg og fikk skytternes fulle aksept for opplegget.

Det ble satt opp 6 punkter for deltagelse i stallen, og jeg skal gjengi noen av de viktigste i forkortet form.

Skytterne må ha tillit til trenerne (og omvendt)

Det vil bli lagt vesentlig vekt på gruppepsykologi og samhold.

Skytterne gis individuell frihet, men må skjønne sin fysiske trening, utholdenhet, styrke og bevegelighet.

Langsiktig målsetting, skytterne skal ha trygghet og aksept og ikke måtte vise kortsiktige resultater.

I Vestfold la vi opp til 6 samlinger i året, og dette skjema har stort sett blitt fulgt. Samlingene har omfattet: Fysisk trening med test av alle skytterne, skytetekniske samlinger, og psykologi-

kurs med Willi Railo og foreleser. Video har vært flittig brukt på skytesamlingen, og den enkeltes utstyr har blitt trimmet.

Sommeren 84 oppstod det en ny situasjon, i det forbundet opprettet en Jakt & Felt stall hvor 6 av våre medlemmer fikk tilbud om å delta. Vi diskuterte dette i gruppen, og både skytterne selv og trenerne syntes de burde gripe denne muligheten og at nye skyttere burde få deres plasser i kretsstallen.

Status var da følgende: Vi startet med 12 skyttere, 2 trakk seg etter en tid p.g.av utdannelse, 1 trakk seg etter lengere tids sykdom og 1 av private grunner. 8 skyttere var igjen, og av de gikk 6 over i forbundsgruppen.

Forespørsel gikk igjen ut til klubbene, og 6 nye skyttere kom med slik at vi i dag er 10, ett antall vi finner mer hensiktsmessig enn 12.

Videre er det flere helt unge skyttere med.

Erfaringer? Jeg skal prøve å sammenfatte så kort som mulig

TRENERE. Dette må avklares før stallen settes ut i levet. Uten trener ingen stall. Dessuten bør de være med under planlegging og utforming av opplegg. Vi har en trenertrio på 3, noe som har fungert utmerket. Vi utfyller hverandre på forskjellige områder og inspirerer og lærer av hverandre. Andre modeller kan nyttes, men er det kun 1 trener bør hun/han knytte til seg hjelpetrenerne, spesielt ved den skytetekniske treningen.

STALLENS STØRRELSE. En gruppe på 8-10 skyttere er grei, helst ikke over 10 er vår erfaring. Man får da fram mangfoldet samtidig som gruppefølelse og intimitet beholdes. Dette med gruppefølelse, å ville hjelpe hverandre og tære og åpne seg, er en av de største aktivum som følger av slike staller. Trygghet og aksept av hver enkelt er her nøkkelford, og bare dette i seg selv høyner resultatene hos enkelte.

SKYTETEKNISK. Video er et godt hjelpemiddel. Har ikke bueskytterkretsen, kan man som regel låne av

idrettskretsen. Vi mener det bør brukes ved at hver skytter blir tatt for seg selv en bestemt tid og får se og diskutere opptakene umiddelbart, framfor å sveipe over alle skyttere på en gang. Bar rygg med skulderbladene markert med tusj forteller trener og skytter mye om riktig teknikk. Skytterne bør om mulig følges opp mellom samlingene av klubbtrener eller klubbkamerat. Er det flere fra samme klubb med i stallen har de fine muligheter for å lykkes.

PSYKISK TRENING. Må innpasses i samlingene som pratestund eller som en teoriøkt. Kan det lages egne kurs med kvalifisert foreleser er det flott. Vi har de beste erfaringer med et Weekend kurs, og skal nå prøve med ett over 4 kvelder i januar.

FYSISK TRENING. Vi anser det som viktig at alle skytterne får mest mulig teoretisk viten om kroppens virkemåte,

og at fysisk trening inngår i skytterens faste treningsprogram. Husk at all fysisk trening må tilpasses den enkelte.

HOVEDKUNSLUSJON: Kretsstaller kan høyne nivået i Norsk nueskyting, og er et tiltak flere kretser med hell kan legge forholdene til rette for. I tillegg vil kretsens trenere her få muligheter til å utvikle seg og høste nye impulser.

Personlig har jeg truffet mange som er meget vel kvalifisert som trenere rundt om i kretsene. Det gjelder bare å komme i gang og skaffe seg den erfaring som er nødvendig for videre utvikling.

La meg til slutt nevne en viktig bil effekt som gjerne følger av slike tiltak, det gir fin anledning til PR for bueskytingen. Er det noe vi virkelig trenger så er det å få eksponert vår idrett i media, og vekke størst mulig interesse blandt publikum og de bevilgende myndigheter. Går man til pressen med slike tiltak, gir det som regel verdifull spalteplass.

RASK OG STABIL, del 12

OM EKSTRAUTSTYR OG STABILISERING.

Som dere alle har lest i Buestikka, får man nå kjøpt «air-bow» i Norge, og mitt innlegg «gammelt nytt» ble nettopp det. Personlig tror jeg det vil være utilfredsstillende å skyte hjemme uten å bruke or'ntlige piler som viser hvordan det står til med trimmingen, og det er ikke noe stort problem å rigge opp en blink, selv i en liten leilighet, den begrensede faktor ved hjemmeskyting er som oftest takhøyden som kan hindre høye herreskyttere i å stå oppreist under skytingen. UTSTYRSTIPS:

Har du problemer med Plungere av den originale Berger-typen? Disse er av og til litt unøyaktig laget, slik at de «henger seg opp» og ikke oppfører seg likt fra skudd til skudd. Skru hele mekanismen fra hverandre. For å få den opp må du skru av selve trykkpunktet av plast som er skrudd fast på enden av messingstempleet. Puss alle deler med

fint smergelpapir eller stålull og «rens opp» innerveggene i sylindren med et spiralbør. Boret holder du bare mellom fingrene og dreier det forsiktig rundt for å skave av små ujevnheter og rette opp endeveggen inne i sylindren som stempelet stopper mot. Når du setter sammen plungeren vil den sansynligvis gå mye lettere og bedre enn da den var ny. Selv har jeg også byttet ut stille-skruen med en vanlig lang skrue som stikker ut av røret så jeg kan se hvor dypt den sitter, og låser den med en mutter som dras til mot enden av Bergeren. Den gamle skruen har jeg latt overta jobben til den lille låseskruen av nylon som skal sikre at sentreringen ikke forandrer seg. Se fig. 1.

Nå skal vi kaste oss ut i et «nytt kapittel» som kan bli ganske komplisert, nemlig stabilisatorer. I R & S nr. 10 så vi litt på hva et stabilisatorsystem kan bestå av, men virkemåten har vi egentlig ikke sagt så mye om. Som nevnt på og mellom linjene i tidligere artikler, består

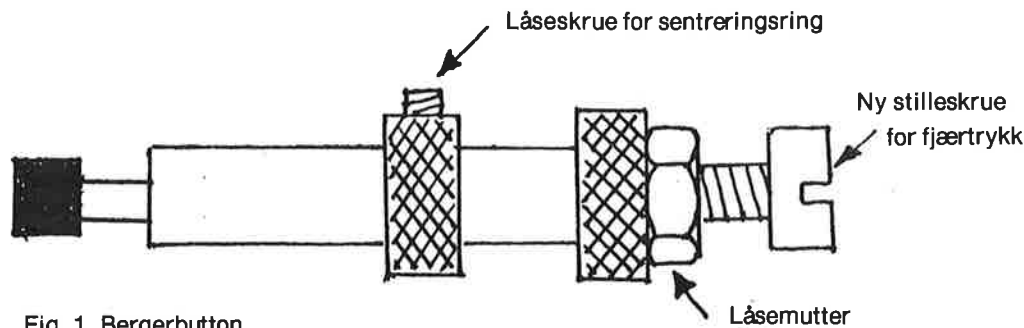

Fig. 1. Bergerbutton

skytingen av to hovedfaser: før og etter slippet. Det meste vi har sett på hittil har dreiet seg om situasjonen i dragfasen fram til slippøyeblikket. Vi har sett hvordan buen lagrer energi, hvordan det påvirker oss når vi trekker opp, og balansen mellom buens lemmer osv.

Vi vet at buevalget må bli et kompromiss mellom raskhet og stabilitet og at faktorer som recurve, buelengde, strengtype, materiaspenninger, deflex og skytestil gir mulighet til å oppnå det samme på forskjellige måter som kan være vanskelig å velge mellom.

Før i tiden antok man at det var et entydig forhold mellom buelengde og stabilitet bl.a. fordi en lang bue får et stort masse-tregghetsmoment både på grunn av vekten og lengden. I dag kan en kort bue gjøres stabil ved å sette på vekter, og vi vet at produsentene går inn for å gjøre buene så lette som mulig for å kunne legge massen i stab'ene. Valget av en lang bue blir derfor motivert av ønsket om redusert fingerpinch, myk aksjon ved stor draglengde eller god egenstabilitet ved barebowskyting. Bueprodusentene tilpasser som oftest buelengden til draglengde, slik at en skytter med kort drag bør velge en kort bue for å sikre stabiliteten. Ellers er valget av korte buer som før nevnt motivert av ønsket om raskere kast, og større frihet i valg av skytestil uten å komme borti bryst, neser, rullestoler osv. som kan gi problemer med lange buer.

Valget av bue er ikke enkelt, men når det er gjort, så er det gjort, og de fleste

vil tilpasse seg og leve med den buen de har valgt. Hvis man først begynner å bytte, eller besettes av lysten på årets modell, blir det vanskelig å få fred i sjelen. Derfor vil de fleste eksperimenter begrense seg til trimming av piler og stab'er.

Hvis du har lest litt i utstyrlæreheftet og fagbøker, vet du at stabilisatorenes oppgave er å gjøre buens bevegelser tregere, slik at buen ikke gjør unødige forflyttinger eller vridningsbevegelser under kastet. Stab'ene kan også forskyve buens tyngdepunkt for å påvirke oppførselen.

Det finnes to hovedformer for stabilisering, fortung og nøytral. (Disse begrepene har du antagelig ikke støtt på før, det har ikke jeg heller, før jeg fant dem opp, hvis noen andre har funnet dem opp før meg, har de unnlatt å fortelle meg om det, og som dere vet, er jeg på evig jakt etter slike ting i bøker og presse....så da så).

Den nøytralt stabiliserte buen oppfører seg i store trekk som en ustabilisert bue, bortsett fra at den er tyngre og tregere. Tyngdepunktet vil være i nærheten av grepet, evt. litt lavere og noe foran for å gjøre buen lett å trimme og få den til å kjennes stø når man holder den. Den nøytrale buen er nok det mest aktuelle for den alminnelige skytter, stabilisatorsystemet vil i dag vanligvis bestå av en senterstang med motvekter i form av V-BAR med evt. tillegg av en øvre stang forover for å heve tyngdepunktet. En slik bue kjennes grei å skyte med og trimmes omtrent som en

ustabilisert bue med et lite fradrag i tiller fordi ustabiliserte buer er baktunge, og et stup som gir ren pileflukt. En typisk kokebokoppskrift vil være tyngdepunktet et par cm. foran og under grepets dypeste punkt, tiller ca. 4 mm., stup ca. 12 mm. målt fra pilehylle til øverste nockpunkt.

En fortung bue gir helt andre muligheter: For det første så begynner den å rotere i hånden din etter skuddet slik man kan se hos enkelte skyttere på linja. Buen faller ut av hånden og blir hengende i håndleddslyngen med senterstaben pekende ned mot bakken. Dette ser «elegant» ut, men vil for mange virke forstyrrende, bl. a. er det viktig at håndleddsremmen er godt tilpasset så rotasjonen og «fallet» blir en harmonisk og behagelig opplevelse uten rykk og usikkerhetsfølelse.

Hva er så vitsen med dette? Min teori er at buer gjøres fortunge for å kompensere skjevheter i dragkreftene. Dette faller sammen med det vi før har sett på om «Lane's linjer». Hvis buen er fortung, vil det øke draget i øvre lem og minske det i nedre. Vi kompenserer på denne måten noe eller hele den skjevheten som gjør at buer bør ha tiller, og en tilstrekkelig fortung bue bør derfor kunne trimmes til å skyte rent uten tiller. Hvis vi plasserer draghånden slik at dragkreftene fra fingrene konsentreres i strengens midtpunkt (dette vil falle ganske nær langfingeren eller like under pilen så sant du ikke bruker undergrep) må grepet om buen være lavere enn sentrum. En fortung stabilisering vil medføre at summen av stabilisatorvekten og trykket mot grepet blir en kraft som virker gjennom sentrum og balanserer med draget i strengen. Situasjonen før slippet blir derved helt symmetrisk: Lemmene er like stive, det er ingen tiller og de bøyes like mye.

Etter slippet skjer det ting: Pilen som kastes av strengen, befinner seg ovenfor sentrum, buens rekylbevegelse styres av buens massefordeling og trykkpunktet i grepet. Idealet er tydeligvis ikke så enkelt å nå.....

Under kastet beveger buen seg bakover p.g.a. rekylen (aksjon = reaksjon og alt det der.....) men blir hindret av hånden som presser mot et punkt under buens sentrum, og hvis stab'en din er en enkelt senterstab som er festet i skruerhullet under grepet foran, vil den også bidra til å holde igjen underdelen av buen mens øvre del trekkes mot deg av strengen. Resultat? Pilen går til himmels..... Så hever vi nockpunktet til stupet retter opp pileflukten..... ikke noe er perfekt, dessuten er det der med draget midt på strengen osv. litt idealisert det også. Og det hadde jo vært en fordel at vi trykket mot håndtaket i buens sentrum så den ikke vred seg i skuddøyeblikket. Vi er tilbake i kompromissens verden, og det vil si at de som lager buer legger håndtakets dypeste punkt litt under sentrum (de 5 mm. som oppgis av Dai-Ryong og Yamaha er ingen ny oppfinnelse, men hvis det er bekreftet av en datamaskin så føler man seg på trygg grunn), og pilehyllen høyt nok til å få den nødvendige klaring. Tilsammen blir det ett system som krever mindre tiller enn en nøytral bue, hvor alle kreftene virker ganske nær en ønsket senterlinje og det er grunn til å tro at vi har gjort noe lurt.

Men vi har enna ikke funnet ut hva vi skal gjøre for å unngå bivirkningene av det lave tyngdepunktet som vipper pilene til værs. Vi ønsker å ha litt stup for å unngå at pilen subber langs hylla gjennom hele kastet, men heller ikke mer, dessuten gir en slik vippebevegelse nettopp dette problemet som stupet er til for å løse. Du aner at det er best å beholde litt av tilleren også, for å gjøre det mulig å beholde litt av stupet? Vel vi er ikke ferdig med dette på lenge ennå, fortsatt godt nytt år!

Peik.

Kvæfjord Bueskytterklubb

Optimismen, gløden og inspirasjonen i klubben er ennå for oppadgående. Vår alder til tross (9 mndr.), har vi lokalt markert oss både i og utenfor bueskyttermiljøer. Vi skal være så ubeskjedne å legge til at klubben allerede har hanket inn 3 Norges-rekorder.

Om vår historie er kort, så er det også her, «Det var en gang». Det hele begynte med 10 - åringens hengivenhet for Sølvpilen og lignende bueskytende fantomer. Drømmen om å skyte som Sølvpilen framkalte først en del eksperimenter med elektriskerrør og andre anvendelige elastisiteter. Siden gikk det opp for gutten at i Harstad hadde de noen ordentlige og dyktige bueskyttere. Veien til Harstad fra Kvæfjord var ikke lang og far og sønn fikk et hyggelig møte med Jahan, Kristian, Harald og alle de andre. Der fødtes tanken om etablering av en bueskytterklubb i Kvæfjord, som ligger bare 20 km. fra Harstad. Først ble det arrangert et kurs for de yngste og de mest ivrigste ungene. Kurset som ble holdt av Jan Johnsen fra Lavangen, ble en viktig stimulator for de unge, og den ene etter den andre av foreldrene ble trekt med, og klubben ble fort en realitet.

Nå er det fedrene som er de aktive og som til tider må være stimulatorer for å

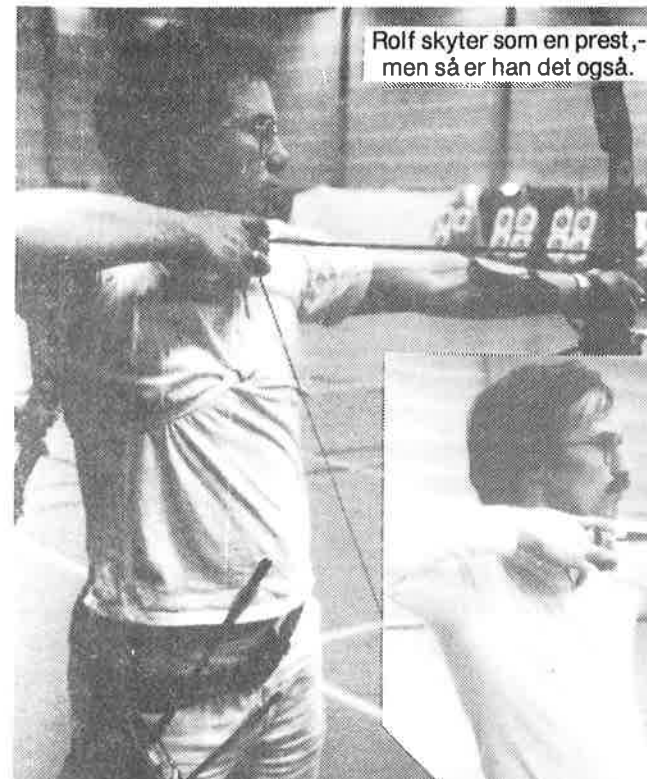
holde de unge engasjert. Klubben har imidlertid fått en fin tilvekst av junior-skyttere og en del voksne. Vi mangler desverre det feminine innslag i klubben. Tilsiget av medlemmer er jevnt og vi regner med at vi om kort tid vil ha ca. 30 aktive medlemmer.

Klubben har utmerkede treningsforhold i idrettshallens tilfluktsrom. Selve idrettshallen egner seg utmerket til bueskytterstevner, og er kanskje i så måte en av de bedre i landsdelen. Harstad Bueskyttere har ved flere anledninger valgt å benytte Kvæfjordhallen til sine stevner frafor å benytte Harstadhallen. Det kan her nevnes at Norgesmesterskapet for handicapskyttere ble arrangert i Kvæfjordhallen i 1984.

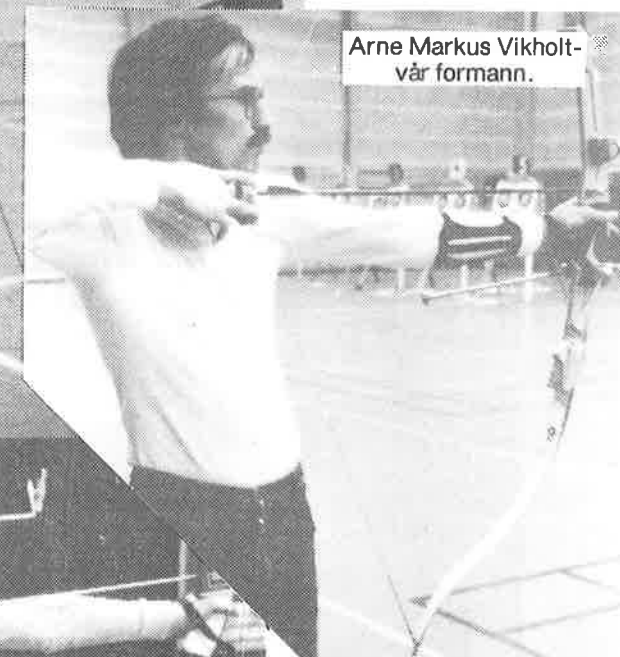
Kvæfjord Bueskytterklubb har et utmerket samarbeid med Harstad Bueskyttere som forøvrig har gitt oss mye verdifull hjelp i startfasen.

«Pila» i vårt emblem er en bautastein som i århundreder har stått på kirkegården i bygda, og som det er knyttet et sagn til. Det skal vi komme tilbake til ved en annen anledning.

Jostein Eldevik.

Rolf skyter som en prest,-
men så er han det også.

Arne Markus Vikholt-
vår formann.

Frode (Sølvpilbeundreren)
med 3 Norgesrekorder

Fredrikstad Bueskyttere

Gøran Bjerendal har grunn til å smile.

Fredrikstad bueskyttere arrangerte stevne i Kongstenhallen i Fredrikstad søndag 2. desember 1984. Stevnet er den såkalte «BJØRNUNGEN». Det ble skutt 60 piler på 25 meter.

Heller ikke i årets Bjørnunge klarte de norske skytterne å hindre svenske Gøran Bjerendal fra Lindome å vinne suverent i Kongstenhallen. Vinnerpoengsummen på 581 poeng er fire poeng under det Gjørhan hadde i 1983, da han også vant. Det ble attpå til helsvensk i teten i og med at lillebror Gert Bjerendal fra samme klubb tok en sikker annenplass. Kai Svingen, Moss ble beste norske med

en 3. plass med poengsummen 565. Hele 80 bueskyttere deltok i dette tradisjonelle stevnet som ble arrangert for åttende gang. I tillegg var yngre junior og mini junior med.

Stevnet blir prikkfritt gjennomført på under fire timer, med en rutinert stab fra Fredrikstad bueskyttere. Under premieutdelingen fikk Jon Jystad Sverresborg pokalen for seieren i Norges-Cup utendørs senior. Pokalen ble overlevert av viseformannen i Norges Bueskytterforbund, Jan E. Ellingsen.

RESULTATLISTE, «BJØRNUNGEN» - 60 piler 25 m., Kongstenhallen, 2. desember 1984.

Klasse A

1	Gøran Bjerendal, Lindome	290 - 291	581	
2	Gert Bjerendal, Lindome	284 - 285	569	
3	Kai Svingen, Moss	280 - 285	565	
4	Jon Jystad, Sverresborg	278 - 284	562	
5	Per H. Wang, Sandefjord	278 - 282	560	
6	Jan R. Skyttesæter, Lillestrøm	283 - 274	557	
7	Espen Øtnem, Fredrikstad	277 - 279	556	
8	Øistein Bråten, Lillestrøm	278 - 272	550	
9	Jan E. Humlekjær, Fredrikstad	274 - 274	548	
10	Trond Bråten, Solemskogen	275 - 270	545	24/10

Klasse B

1	Åge Vereide, Lillestrøm	268 - 268	536	
2	Willy Aagaard, Borg	262 - 270	532	
3	Wenche Bøe, Sandefjord	260 - 271	531	
4	Vigdis Stigen, Ramnes	266 - 264	530	
5	Ronny Pettersen, Fredrikstad	258 - 262	520	

Klasse C

1	Oddbjørn Hansen, Aurskog/Høland	259 - 266	525	
2	Per Rogstad, Aurskog/Høland	269 - 255	524	
3	Rolf Østvold, Aurskog/Høland	254 - 254	508	
4	Oddvar Amundsen, Moss	249 - 256	505	
5	Olav Røgeberg, Tønsberg	261 - 242	503	

Klasse D

1	Arne Arnesen, Aurskog/Høland	246 - 242	488	
2	Helge Bjørnstad, Bærum	234 - 224	458	
3	Gunnar Haug, Moss	220 - 232	452	
4	Anne Landem, Borg	240 - 203	443	
5	Jan-Åge Baumann, Fredrikstad	198 - 225	423	

Y. jr. gutter

1	Lars Jacobsen, Aurskog/Høland	248 - 242	490	
2	Tom Bøe, Tønsberg	231 - 231	462	

Mini jr. 16 meter

1	Morten Bøe, Sandefjord	273 - 278	551	Bestenotering
2	Alf R. Gundersen, Sandefjors	190 - 191	381	

TERMINLISTE UTENDØRSSESONGEN 1985

April

27.	Bryne BK	Norsk kortrunde
28.	Sp.kl. Vidar	Jakt / Felt 2 x 14 mål

Mai

1.	Eid IL	F.I.T.A.
4	Tønsberg & OB	Jakt 2 x 20 mål
5.	Bergen BS	Jakt / Felt
11.	Ålgård BK	Scandia
12.	Bergen BS	F.I.T.A.
16.	Lillestrøm & OB	F.I.T.A.
22.	Sverresborg BS	Scandia
25.	ABSK	Norsk kortrunde
25.	Bodø BF	Scandia
25.	Haugesund BK	F.I.T.A.
25.	Kvinnherad BS	F.I.T.A.
26.	ABSK	F.I.T.A. *
26.	Sentrum IL	Norsk kortrunde
27.	Sentrum IL	Jakt / Felt

Juni

1.	Bodø BF	F.I.T.A.
2.	Fredrikstad BS (Bjørnestevnet)	F.I.T.A. *
5.	Sverresborg BS	Scandia
8.	Bergen BS	F.I.T.A. *
9.	Jessheim BS	F.I.T.A. *
9.	Loen IL	F.I.T.A.
15.	KM (unntatt Nord-Norge)	
15.	Soløy IG	F.I.T.A.
16.	Larvik BS (Bøkeskuddet)	F.I.T.A.
16.	Sverresborg BS	F.I.T.A.
22.	Harstad BS	F.I.T.A.
22.	Sandefjord BS	Norsk kortrunde
23.	Skavøypoll IL	F.I.T.A.
23.	Ålgård BK	F.I.T.A. *
29.	Bodø BF (Polarsirkeltreffen)	F.I.T.A. *
29.	Moss BS	F.I.T.A. *
30.	Tønsberg & OB	Jakt / Felt 2 x 14 mål

Juli

6.	Tromsø BL (Nattstevne)	F.I.T.A.
7.	Førde BS (Firdaveitsla)	F.I.T.A. *

10.	Inder Breim IL	Norsk kortrunde
11.	Loen IL	Jakt / Felt
13.	Eid IL (Firdaveitsla)	F.I.T.A. *
27.	Sandefjord BS	Scandia
28.	Ramnes IF	F.I.T.A. *

August

3.	Bryne BK	F.I.T.A.
3.	Kalottkamp - Finl./Nor./Sv.
(Harstad)	F.I.T.A.
4.	Bergen BS	F.I.T.A.
4.	Harstad BS	F.I.T.A. *
4.	Oslo BS (Olsokstevnet)	F.I.T.A.
4.	Sandane BL	F.I.T.A.
4.	Sverresborg BS	F.I.T.A.
10.	NM (Sverresborg BS)	F.I.T.A. *
17.	Kvinnherad BS	F.I.T.A. *
18.	Sp.kl. Vidar	F.I.T.A. *
24.	Salangen BK (NNM)	F.I.T.A.
24.	Sandefjord BS	Field/Hunter
24.	Stavanger BS	F.I.T.A. *
25.	Sandefjord BS	Jakt 30 mål
28.	Sverresborg BS	Norsk kortrunde

September

1.	Tønsberg & OB	Jakt / Felt 2 x 14 mål
7.	BK Langskudd	Norsk kortrunde
8.	Førde BS	Jakt / Felt
8.	Ås BS	Jakt / Felt
13. - 14.	Nordisk Mesterskap
Blekinge, Sverige	Jakt / Felt
21.	NM Jakt / Felt (BU Telemark)	
29.	Bergen BS	Jakt / Felt

Oktober

2. - 5.	VM i skiveskyting, Seoul, Sør-Korea

LYKKESPILL MED HELE NORSK IDRETT SOM INNSATS

Av John Fredriksen

Større bevilgninger til sosiale formål. Mindre til idretten. Den klarer seg ikke vel.

Dette må bli noen av de konklusjonene man kan trekke av Regjeringens forslag om Innføring av Lotto og den kompensasjon idretten er tiltenkt. Glemte er all lovsang om Idrettens helsemessige og sosiale betydning.

Idrettsbevegelsen har selv forstått den alvorlige situasjonen. Reaksjonene over hele landet har vært spontane. Det er meget berettiget håp om at våre politikere når den endelige avgjørelsen faller, vil ha forståelse for idrettens argumenter og si nei til tallspillet Lotto på de premisser som er fremlagt. Utviklingen peker allerede i den retning. Det arbeides for å oppnå et akseptabelt kompromiss.

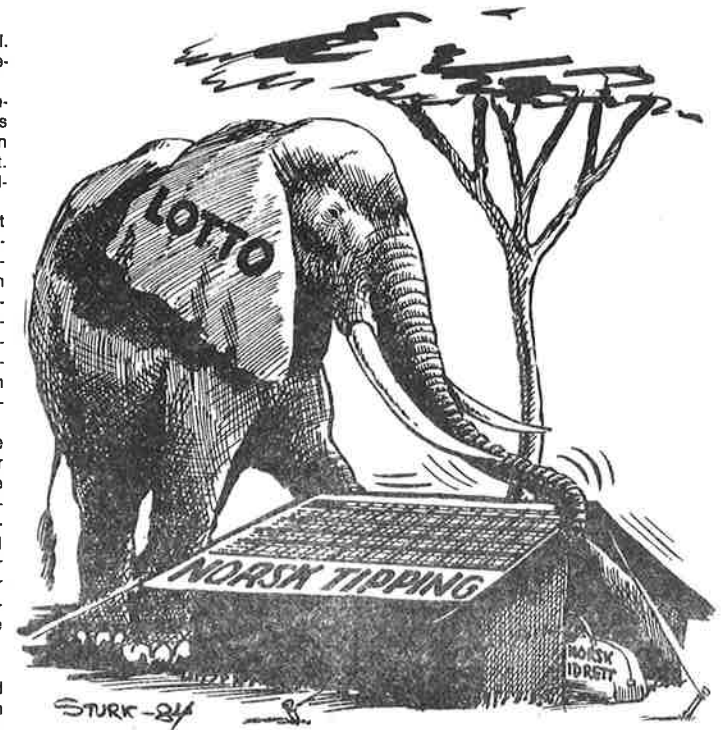
Statistikken kan brukes på mange måter. Og finansdepartementet er selvfølgelig eksperter også på dette området. I sin argumentasjon for innføring av tallspillet Lotto holder departementet seg klokelig utelukkende til Sverige som sammenligningspartner og slår fast at «Lotto i noen grad går på bekostning av pengelotteriet og fotballtippingen. Dette er imidlertid bare et overgangsfenomen».

Stagnasjon

For det første er dette en sannhet med modifikasjoner. Også i Sverige har den ordinære fotballtippingen gått tilbake. Men hva departementet ikke forteller er at konsekvensene for den totale tippingen i Sverige ikke er blitt like skjebnesvangere som i alle andre land fordi svenskene til stadighet har supplert den vanlige fotballtippingen med andre spilleformer. Men likevel har totalomsetningen ikke skutt den fart som den på denne bakgrunn burde gjort, men tvært imot stagnert.

Men kan man da ikke gjøre det samme her hjemme, — innføre ekstratips og poengtips?

Det siste er måltips. Og nettopp måltips reddet totalbildet for tippingen i Sverige i 1983. Den ordinære fotballtippingen har hele tiden lidd under Lotto. Det siste fremstøtet er at premieandelen er økt fra 50 til 60 %.

Skal man ta stilling til den innflydelser Lotto har på fotballtippingen kan man ikke uten videre sammenligne Sverige og Norge. Da må man hvertfall samtidig spørre om man er villig til å innføre nye spilleformer i forbindelse med fotballtippingen. Er dere det, — politikere i Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet? Svarer dere ja til dette, kan muligens utviklingen i fotballtippingen i Sverige sammenlignes med det man kan få i Norge om Lotto innføres. Hvis ikke, er det definitivt slått fast med Regjeringens forslag at den videre utvikling av norsk idrett vil stoppe.

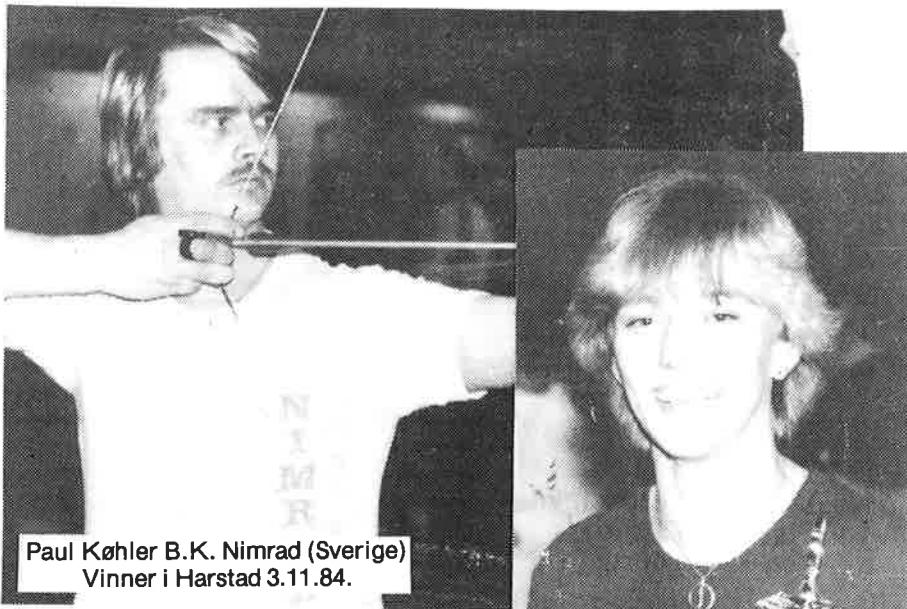
Se til Finland

Det er ikke tilfeldig at Regjeringen be-

visst bare har sammenlignet seg med Sverige. For går man enda lenger øst, — til Finland, — har spilletilbudet vært mer stabilt. Det kan være vel så riktig å sammenligne Norge med Finland når det gjelder konsekvensene av Lottopillet. Der fikk man Lotto i 1970.

I løpet av de fire første årene man hadde Lotto i Finland sank fotballtippingen med hele 41,5 %. I de samme fire årene steg tippingen med 73 % i Sverige og 33 % i Norge. Sverige hadde da ikke Lotto. Ved innføring av Lotto øker det totale spillemarkedet. Men tallspillet tar med lynets hurtighet innersvingen på de aller fleste andre spillene.

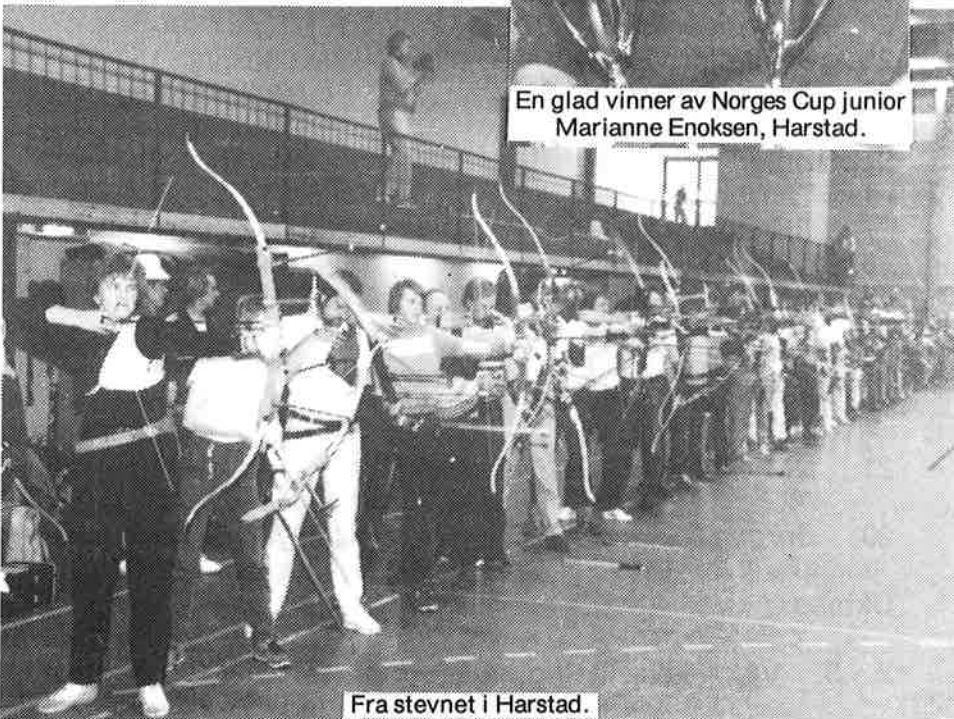
I dag har Lotto 88 % av spillemarkedet i Finland. I alle land med Lotto ut-

Paul Kähler B.K. Nimrad (Sverige)
Vinner i Harstad 3.11.84.

En glad vinner av Norges Cup junior
Marianne Enoksen, Harstad.

Fra stevnet i Harstad.

gjør spillet mellom 50 og 90 % av spillemarkedet. I foregangslandet for Lotto, Vest-Tyskland, tipper man i dag for ca. 7 millioner kroner i uken og spiller Lotto for 100 millioner.

Til tross for at Regjeringen i sine fremstøt for Lotto viser til svenske tilstander skinner usikkerheten stadig igjennom. Det er opp til politikkerne å avgjøre om de ønsker å ta del i et lykkespill der idretten er en vesentlig del av innsatsen.

Inngang kompensasjon

For idretten vil komme dårligere ut med den statlige garantien det blir lagt opp til med 3 % årlig realvekst enn hva som er tilfellet i dag. Hadde systemet fungert ved tildelingen av midler for inneværende år hadde norsk idrett hatt rundt 10 millioner kroner mindre å rutte med. Om tippeoverskuddet for idretten inneværende år vil ligge på rundt 300 millioner kroner to-tallt ville norsk idrett hatt nesten 15 millioner kroner mindre å rutte med om den hadde vært avhengig av statsgarantien om en realvekst på 3 %. Det Regjeringen med andre ord tilbyr idretten er en tilbakegang rent økonomisk.

I fjor fikk idretten 80 000 nye medlemmer. Det finnes et etterslep på anleggssektoren på 276 millioner kroner som Regjeringen med sitt foreslåtte opplegg vil gjøre til et permanent uleselig problem. For å bote på det stadig økende, udekkede anleggsbehovet og bortimot 100 000 nye medlemmer årlig tilbys norsk idrett rundt 9 millioner i året som en realvekstgaranti. Det vil si en beskjeden idrettshall et eller annet sted i landet.

Tilbudet kan vanskelig tolkes på annen måte enn at Regjeringen ønsker å gi opp kampen for å bedre forholdene for idretten. Men det ønsker ikke idretten selv. For de idrettsledere som trodde politikkerne hadde akseptert at de gjorde en meget verdifull innsats sosialt og helsemessig, må det også fortone seg meget nedslående at Regjeringen konkluderer som følger:

«Inntektene fra Lotto vil bedre mulighetene for ytterligere styrking av innsatsen på høyt prioriterte områder gjennom større bevilgninger til sosiale formål og til forskning.» Det vil dreie seg om inntekter til staten som indirekte blir tatt fra idretten gjennom sviktende tippeomsetning.

Tar ikke fra noen

I sin kamp for Lotto har spesielt informasjonssekretær Stein Gauslaa i Finansdepartementet forsøkt å stille idretten ansikt til ansikt med de økende problemene både på helse- og sosialsektoren. Dette er en problemstilling idretten slett ikke finner det riktig å ta del i.

Idretten har aldri vært noen belastning på statsbudsjettet. Det ønsker man visst helst å glemme i en slik problemstilling. Den har i sin helhet levd av inntekter den selv har skaffet seg gjennom sin egen virksomhet, tippingen. Det idretten nå ber om er å få beholde mer av de inntektene den selv skaffer staten.

Bare 5 % av forskningens inntekter kommer fra tippemidlene. Om viljen var til stede ville det være enkelt å kompensere dette over statsbudsjettet uten at det gikk ut over grupperinger som trenger økt omsorg. Norsk idrett hadde i 1980 en omsetning på 746 millioner kroner, 80 % av dette skaffet den til veie ved egeninnsats. Ved å bedre idrettslagenes økonomiske evne vil kan hende nettopp de problemstillinger som blant andre Gauslaa setter frem ikke bli så fremtredene i fremtiden. Ved en økt satsing på idretten som forebyggende helsefaktor kan man nettopp oppnå å minske problemene både på helse- og sosialsektoren.

Regjeringens forslag om innføring av Lotto står i grell kontrast til forslaget om å bevilge 1,7 millioner kroner til en idrettshelsekampanje. Denne er nemlig meget påkrevet. Men det ser nesten ut til at det bør være politikkerne selv som må bli den viktigste målgruppen for en slik kampanje.

Men forslaget om Lotto kan føre noe godt med seg dersom det kan være foranledningen til en skikkelig debatt omkring idrettens plass i samfunnet. Dette blir gjerne bebudet fra tid til annen. Særlig om økonomien har vært dårlig for Norges største bevegelse.

Senest i våres opplevde vi en interpellasjonsdebatt med de vanlige uforglittende festtalene. Og så har det som vanlig blitt stille igjen. Men under overflaten slir tusenvis av idrettsledere tyngre for hvert år. Høyre har hatt direkte støtte til lagene på sitt program lenge nå og foreslår det også for den kommende perioden. Aldri har det vært mer påkrevet at partiet viser at det mener noe med denne formuleringen.

Uanstendig

Senterpartiet går fortsatt inn for en frivning av tippenøkkelen i idrettens favør. Det vil være direkte uanstendig om partiet nå går inn for tallspillet Lotto uten at det samtidig manner seg opp og gir uttrykk for at partiet også har forpliktet seg til å skaffe idretten mer tippemidler.

Idretten i Norge er inne i en av de viktigste periodene i sitt 123-årige liv. At finansministeren ønsker å satse på et spill som over tid kan styrke statsbudsjettet med 750 millioner kroner er forståelig. Men det er nedslående at han ikke samtidig bruker sjansen til å tilby idretten å komme over den økonomiske krisen som har bygd seg opp over år, og som på bakgrunn av den stadige medlemsøkningen bare blir verre.

Det er å håpe at landets politikere gjennom dialog med de mange tusen idrettsledere som finnes derimot vil forstå hvor alvorlig situasjonen kan bli om det fremlagte forslaget blir vedtatt. Og av den grunn stemmer det ned når avgjørelsen faller i desember.

Denne artikkel er sakset fra bladet Norsk Idrett - oktober -84.

Spørsmålet om innføring av Lotto er i første omgang avklart, men vil utvilsomt bli reist på nytt.

Som man vel kjenner til, var det et flertall i Stortinget for innføring av spillet. Der ble man imidlertid ikke enig om overskuddsfordelingen ved første gangs behandling.

Idrettens situasjon vil imidlertid være den samme i neste fase, men vil politikkerne forstå mer?

Korrespondanseskytingen

Navn:	Klubb:	Resultat November	Plass
-------	--------	----------------------	-------

Klasse: Junior

Gutter:

Haakon Olav Haakonsen	BK Langskudd	564	1
Arild Svendsen	Porsgrunn BS	559	2
Svein Tore Anglevik	BK Langskudd	558	3
Wegard Holmberg	Porsgrunn BS	545	4
Truls Hansen	Bodø BF	506	5
Dag Endresen	BK Langskudd	491	6
Bent Erik Braarud	Sp. kl. Vidar	482	7
Geir Jørgensen	Horten og Omegn BS	481	8
Anders Wangen	Østerås BS	468	9
Egil Trohaug	Bodø BF	426	10
Geir Stand	Bodø BF	421	11

Jenter:

Marianne Enoksen	Harstad BS	492	1
Annette Sunde	Akkerhaugen BSK	469	2
Signe Kristin Skjerdal	Akkerhaugen BSK	453	3
Borghild Marie Andersen	Harstad BS	433	4
Karin Brevik	Harstad BS	218	5

Klasse: Yngre junior,

Gutter:

Pål Endresen	BK Langskudd	521	1
Bjørn Vidar Pedersen	Porsgrunn BS	510	2
Alf Enoksen	Harstad BS	500	3
Knut Grønnestad	BK Langskudd	498	4
Jarle Flathus	Akkerhaugen BSK	496	5
Sven Sletten	BK Langskudd	484	6
Henrik Bolstad	Sp. kl. Vidar	481	7
Oddbjørn Sunde	Akkerhaugen BSK	461	8
Vidar Meier	Aspelund BSK	448	9
Geir Larsen	Porsgrunn BS	434	10
Rune Nordnes	BK Langskudd	425	11
Jan Halvor Sæll	Akkerhaugen BSK	418	12
Petter Chruickshank	Salangen BSK	406	13
Kjetil Wirkola	Tromsø BL	396	14
Ole Kristian Jacobsen	Harstad BS	361	15

Navn:	Klubb:	Resultat November	Plass
Stian Tveit	Akkerhaugen BSK	360	16
Rune Karlsrud	Sp.kl. Vidar	352	17
Ståle Moe	Harstad BS	350	18
Rolf Arne Førkingstad	BK Langskudd	350	18
Chr. Engelhardtzen	Sp.kl. Vidar	314	20
Espen Johnsen	Soløy IG	259	21
Tore Myrberg	Soløy IG	247	22
Jenter:			
Kjersti Jørgensen	Soløy IG	485	1
Klasse: Minijunior			
Tommy Christensen	BK Langskudd	568	1
Johannes Ellingsen	BK Langskudd	491	2
Morten Dale	BK Langskudd	487	3
Richard Kielland	Harstad BS	481	4
Tor Egil Naley	BK Langskudd	468	5
Tommy Meier	Aspelund BSK	466	6
Stein Roar Sogge	Harstad BS	465	7
Hårek Walle Olsen	Salangen BSK	465	7
Kim Mørk	Østerås BS	463	9
Håvard Nygård Jakobsen	BK Langskudd	460	10
Raymond Meier	Aspelund BSK	457	11
Torbjørn Valhammer	BK Langskudd	454	12
Unni Christensen	BK Langskudd	444	13
Stian Larsen	Aspelund BSK	437	14
Ronny Jørgensen	Salangen BSK	421	15
Harry Mikal Hansen	Harstad BS	417	16
Anita Hansen	Aspelund BSK	391	17
Trygve Vatle	Bodø BF	387	18
Gunnar Sundfær	Tromsø BL	382	19
Knut Corneliussen	Østerås BS	381	20
Øistein Moe	Horten og Omegn BS	379	21
Kåre M. Bottolfsen	Bodø BF	376	22
Jo-Eirik Akerhaugen	Akkerhaugen BSK	365	23
Karl Arne Jacobsen	BK Langskudd	356	24
Vibeke Haaland Dybos	Tromsø BL	336	25
Håkon Dragsund	Sp.kl. Vidar	327	26
Thomas Veland	Harstad BS	325	27
Trond Vegard Jørgensen	Soløy IG	313	28
Jørn Løberg	Soløy IG	289	29
Frank Celius	Harstad BS	277	30
Tor Erik Lind	Soløy IG	263	31
Jon Eirik Olsen	Harstad BS	251	32
Kåre Markussen	Salangen BSK	188	33
Bjørn Rune Brevik	Harstad BS	121	34
Kristin Olsen	Harstad BS	100	35

RESULTATBAROMETER INNENDØRS

Herrer

Espen Otnem, Fredrikstad	572
Jan R. Skyttesæter, Lillestrøm	571
Øistein Bråten, Lillestrøm	568
Henrik Stabell, Bærum	567
Kai Svingen, Moss	566
Jon Jystad, Sverresborg	565
Valter Kristiansen, Sortland	562
Per H. Wang, Sandefjord	560
Odd Hjelle, Indre Brein	552
Knut Bøhle, Moss	552
Stein K. Holvik, Førde	552
Dag K. Paulsen, Stavanger	551
Trond Bråten, Solemskogen	549
Trond Grønскеi, Tønsberg	548
Jan Erik Humlekjær, Fredrikstad	548
Tor W. Skille, Bodø	544
Kåre Lykseth, Sortland	544
Jan O. Granheim, Sortland	542
Bjørn Andresen, Lillestrøm	542
Ronny Pettersen, Fredrikstad	542
Preben Nielsen, Vidar	541
Finn A. Olafsen, Sandefjord	541
Freddy Jørgensen, Tønsberg	540
Håkon Håkonsen, Langskudd	539
Roald Knapper, Vidar	539
Knut Pedersen, Bodø	538
Jaran Stenvik, Vidar	538
Kristian Andersen, Harstad	537
Ole Grindvik, Bergen	536
Jan Erik Ellingsen, Moss	536
Einar Olsen, Drammen	536
Åge Vereide, Lillestrøm	536

Damer

Gerd Oswald, Bærum	541
Elisabeth Myhre, Ålesund	537
Vigdis Stigen, Ramnes	537
Wenche Bøe, Sandefjord	537
Anne Kronen, Fredrikstad	504
Åse Virik, Sandefjord	493
Vigdis T. Dybos, Tromsø	490
Anne K. Steffensen, Sortland	480
Heidi Bjelland, Sandefjord	463
Marianne Enoksen, Harstad	460
Borghild M. Andersen, Harstad	451
Solbjørg Meier, Aspelund	451
Grete Ingebretsen, Bærum	450
Ellen Stabell, Bærum	443
Lill Ferkum, Bærum	443

Yngre junior gutter

Pål Endresen, Langskudd	508
Alf Enoksen, Harstad	490
Knut Grønstad, Langskudd	490
Lars Jacobsen, Ausk/Høl.	490
Henrik Bolstad, Vidar	481
Terje Lefdal, Eid	475
Terje Blålid, Loen	468
Tom Bøe, Tønsberg	462
Rune Karlsrud, Vidar	416
Dag R. Lorentzen, Harstad	411

Yngre junior jenter

Kjersti Jørgensen, Sortland	485
Unni Christensen, Langskudd	415
Karin C. Fjærvoll, Sortland	385
Hege Hansen, Aspelund	324

Mini junior

Tommy Christensen, Langskudd	568
Morten Bøe, Sandefjord	557
Vidar Meier, Aspelund	529
Olav Gundersen, Loen	512
Jon I. Kroken, Sandane	493
Frode Eldevik, Kvæfjord	489
Joar Sæten, Loen	482
Gunnar Sundfjær, Tromsø	476
Morten Dale, Langskudd	475
Hårek V. Olsen, Salangen	474
Bent I. Eide, Sandane	469
Tommy Meier, Aspelund	466
Jan Egil Naley, Langskudd	448
Torbjørn Valhammer, Langskudd	430
Stian Larsen, Aspelund	423

